

עלון קבוצת השומר הצעיר שמרת

ירושלים של זהב

אור הרים צלול כייף
 ורוח אורנים
 נישא ברוח הערביים
 עם קול פעמונים.
 וחרדמת אילן ואבן
 שרויה בחלומה
 העיר אשר בדד יושבת
 ובליבה חומה.
 חזרנו אל בורות המים
 לשוק ולכיכר
 שופר קורא בהר הבית
 בעיר העתיקה.
 ובמערות אשר בסלע
 אלפי שמשות זורחות
 ושוב נרד אל ים המלח
 בדרך יריחו.

פזמון: ירושלים של זהב

ושל נחושת ושל אור
 הלא לכל שיריך
 אני כינור!
 +
 ירושלים של ברזל
 ושל עופרת ושל אד
 הלא לכל חומותיך
 קראנו דרור!!

נעמי שמר

בגליזון

- + הברים מטפרים מהחזית
- + רשמים מביקור בגבול הסורי
- + מכתבי עידוד מחו"ל ומהארץ
- + דף הקשר
- + בקיצור

מס. 21 (201)

ס"ו בטיוון חשכ"ז - 23-6-67

מחוצפת ומוגת לב ומכריזים על הכוונה "לזרוק יהודים ליס". פונים לאחיהם" הערבים משראל להצטרף ולעזור בהשמדת מדינת ישראל ועמה, הערבים בישראל עוקבים בתשומת לב אחרי הפרשנים משני הצדדים. קהיר משדרת כל הזמן שירי לכת, מפטיקה אותם לדקה או שפיים ע"י קריאן - לו יש תמיד מה לומר, כמובן, תמיד לטובת המדינות הערביות. מענין הוא לעקוב אחרי משחק זה. ... החרגלנו כבר בעבודה בשדה לרעש מטוסי הסילון המנמיכים שוס ולא שמנו לב אליו. אך בעת אזעקה מקשיבים, כולם נושאים עיניהם אל - ע ל. הופעת שני מטוסי המיג הסורים מעל לקבוצנו חרוטים בזכרוננו. עם חלוף הזמן מעריכים אנו תמיד יותר את הזכות היוצאת מן הכלל להיות שותפים ליהודים במצב הקשה ובשמחה. הבשורות המשמחות המגיעות גורמות להתפרצות התלהבות. כל אחד שמח להצלחות. אנו רואים כיצד השימחה עוברת מאיש לרעהו: משמלט הצחוק והשירה - אך איכשהו גם שתיקה. חבר קבוץ אומר: ברגע זה עוד אין ביכולתנו להבין את אשר קרה. קשה להאמין כי אמנם כך הם פני הדברים. רק הזמן יראה מה משמעות הימים האלה. העובדה הזאת לא נוכל לשכוח.

אלברט אגלי

לקבוצה השוויצרית שלנו, ייאמר:
 הרי רבות הן קבוצות הח"ול שנתארחו
 אצלנו - אתם במיוחד תיזכרו בלבנו
 לטובה: עם החלטתכם לעשות עמנו בכל
 אשר יבוא, עם עזרתכם הנאמנה בימים
 קשים, "כבשתם" את אהדתנו ואת אהבת
 ילדינו - לאורך זמנים!

אל

...כאתבים לנן אלתל

גרהה השוויצריח כותבת לנו את השורות הבאות:
ציפן, (שוויצריה) 12.6.67
חברים יקרים!

בימים האחרונים שמענו וקראנו המון על ארצכם. במח רב עקבנו אחרי ההשתלש
לויות באזורכם. בכל הוויתנו היינו על ידכם, איתכם, בישראל ותפילותנו
לאלוהים למען ניצחון ישראל. וכך גם רבים-רבים בארצי.
...וכעת ודאי העבורה מרובה אצלכם, כמה היינו רוצים לבוא לעזרתכם!
הרבה אני חושבת על התקופה היפה, אותה יכולנו לבלות בביתכם, ואני מרשה לי
לקוות, שבעוד שנה שנתיים יהיו לי האמצעים לבוא אליכם.
ואני עובדת כרגיל בחנות הפרות, כל החורף מכרתי תפוזים "יפוי" והתרציתי
לקוות בדימוני, שאמנם תפוזי-שמרת אני מוכרת!
בתקוה שאשמע בטורות טובות, אני מברכת אותכם ומצרפת ד"ש מאגנס, פרני,
וקריסטינה!

גרהה

בקי צור :

+ לפי הידיעות שהגיעו זה עתה מארגנטינה, משה טולומינסקי נמצא בלב היס
בדרכו חזרה לישראל.

+ מרים, דב רדוביזקי ובנם רונן יוצאים מארגנטינה באמצע חודש יולי
חזרה למולדת.

+ מתנהל מ"מ לקבלת מתנדבים לעבודה בקבוצים. על פי הידיעות שהגיעו
אלנו, שמרת צריך לקלוט נוער יהודי מדרום אפריקה.

תגובות, הערות וברכות מחו"ל

ארגנטינה, 9.6.67

לחייילים האמיצים בישראל:
אני רוצה בכל מאודי שתהיו מסוגלים לנצח את האויב, כי כל היהודים
רוצים מולדת, ודואגת אני גם לבך, שבזמן שאנו כאן שקטים - אתם בסכנה,
אתם הילדים, אמהות, אבות, - החייילים.
המורה שלי רחל ספרה לי שהילדים בחפירות, וחופרים כדי להתחבא, זה העציב
אותנו מאד, כי לא רוצים מלחמה.
אני מברכת אותכם:

וידה קודרה

תלמידת בית הספר העברי על שם חיים וייצמן

סן-לואיס, ארגנטינה

כיתה ד'

ולהלן עבודה משותפת של ילדי כיתה ה' באותו בית ספר

אנחנו ילדים. אנחנו כאן שייכים לעולם מלא יתרונות, משחקים ופינוקים.
אנחנו ילדים.

אתמול ראינו את אמא לבכות, ואבא, פניו מודאגים; הרדיו מבשר ידיעות שאין
אנו מבינים לגמרי - אבל משהו הבנו. מאד רוצים להגיד משהו אבל לא יודעים
מה - אנו עצובים. עצובים, כי יודעים שבזמן שאנו ישנים שקטים, יש לנו
ילדים-אחים שאינם ישנים; עצובים, כי בזמן שאנו ממשיכים לחיות עם אבא
ואמא, יש ילדים קטנים-אחינו - שבוכים את העדרות אבותיהם.

אנחנו ילדים שיוצאים שלווים מהבית אל מול השמש...
וחושבים עליכם במקלטים שם השמש אינה מגעת.

אנו לא יודעים עדיין את משמעות המילה שלום. אבל כשנהיה גדולים, נדע
אותה. אותם הילדים, אחינו - גם לא יודעים אותה ואנו שואלים - למה?
המילה מלחמה מצלצלת קרה-כהה. אנחנו לא רוצים שאתם תסבלו, אנחנו לא רוצים
מלחמה, החיים הם כה יפים, בעיקר כשאבא ואמא על ידינו ומגינים עלינו.
אנו רוצים לעשות משהו ולא יודעים מה...

...פתאום חשבנו, נושיט את זרעותינו... את ידינו ונגע בידיהם של אותם
הילדים, ונגיד להם שבעינינו הם גבורים, נגיד להם שהם אמיצים, נגיד להם
שאנו איתם על אף המרחק, נגיד להם שאנו בטוחים שמהר מהר יראו שוב את אור
השמש...

בתאריך 12.6.67, הגיע מברק משוויצריה בזו הלשון:

כ.ל
 קבוץ
 עמרת
 3.1. ארת
 -

לקבוץ שמרת, דרישת שלום ולחיים, רגינה, מיה
 (המברק נשלח בעברית!!)

ומירושלים המשוחררת, גלויה מצויירת מאנקה ההולנדית:
 ירושליים, יום השחרור:
 שלום, חב שמח! אני מקווה שאצלכם הכל טוב. אנקה

לבית שמרת, שלום!

אנו בני גרעין עשת מחזית הדרום ומחזית הצפון שולחם לכם ד"ש לאחר
 שעברנו את האתגרים שהוצבו לפנינו בשלום, וכולנו בריאים ושליפים.
 אנו תקווה שכך גם אתם, במשק ובכל החזיתות שבהם השתתפו חברי המשק.
 שלום ולהתראות בקרוב בשבת אחים יחד.

גרעין עשת

ומתוך מכתב של עמי (עשת)

... וכמובן שהגיע גם עלון "יחינו" וכמה באמת שמחתי, בצורה לא רגילה.
 היה כל כך נעים לשבת ולקרוא ולחשוב שבמשק כל הזמן חושבים על החיילים
 ודואגים לכולם.

לכבוד
 שמרת

אנו שמחים לשמוע על בריאותכם, ומאחלים לכם עמידה איתנה דומה בכל עת,
 ושגשוש. בכבוד רב

מנהל ברקלים בנק

(המשק מע' 8)

מרום שמחה היתי סופקת-כפיים, אך הנה העיב עלי המראה של שדות חרוכים -
 יבשים; שדות שרופיט אלה מונעים את לחם-התקווה של שנה מלאה!
 איזו ערבובית רגשות! והאש, השריפה, אולי היא רק תוצאה של בדל סיגרה זרוק
 פלאחר-יד! הגענו למקום, שם היתה האש עדיין משחוללת במלוא עוזה, ניזונה
 ברוח מזרחית לווהטת. ראיתי איך הבדויים חוטפים בחיפזון-אימים את ילדיהם
 ובורחים, ובורחים כשאחריהם רודפת אש דוהרת, הנה כאן מתחרים החיים עם
 המוות במירוץ של טרוף. והרוח מאיצה את האש במהירות כזאת, שכל התערבות-
 אדם היתה לשוא. כך עמדנו מחוסרי אונים - הלב בוכיה: הנה העשן השחור,
 המתמר למרומים, הוא נושא עמו את הלחם של אנשים רבים!
 כן, יצאתי אך לטיול קצר...

סילביה(תרגום: צבי ל)

הקשר

אל
חיילי שמרת באשר הם שם
שלום!

עבר עלינו שבוע מרגש מאד. חזרו הכיתה כל החיילים ויכולנו לסכם כי קבוצנו עבר את מלחמת שישה הימים בלי נפגעים. שמחתנו הייתה בלי גבול. אחרון אחרון - עליו לא ידענו שום דבר הגיע הביתה יואל (ברברוזה), איציק בא לחופשה - זאב הופיע. בנים ובנות של עשת ושל ארז היו. וכל חייל והטיפור האישי שלו.

ליל שבת הוקדש לספורי בנים שירדו מהסנק ליד התעלה וקפצו הביתה, היה זה ספור על גבורה של צה"ל - סיפור מאופק - ענייני. שני הבנים אברהם ואבי - שרק חמול-שלום היו ילדים שהמטפלת בדקה אם התכסו בסדר, הפכו בין יום לגברים והתנסו בניסיון איום ובחוויות אותם לא ישכחו עד סוף ימיהם. והבנות הוסיפו את סיפורו של העורף - של המכונה הצבאית הנפלאה שפעלה כמו שעון, כשבנות שמרת מהוות בו ברגים קטנים אבל חשובים. טיפורים של אותו ליל שבת הוקלטו ולו היה לי כשרון ספרותי של מחברו של "החייל אמיץ שווייץ" - השק, היה מרויח הרבה כסף מספורו של משה גירון - ואני בטוח שסופר כזה אמנם ימצא בעתיד, ואז יודע בעולם איזה דם זורם בעורקים של חברי שמרת.

המערכה נסתיימה - הותיקים (פרט לשלושה) חזרו הביתה מצויידיים בזכרונות ובמזכרות: נעלי צנחנים טוביטיים, תדריך לשימוש ברימון יד צ'כי 49, כרטיס טיסה באוירון איליושין מוסקבה-דמשק, מטבעות סוריות ומחזיקי מפתחות, סיגריות "אורינט", כדור מתוח אנטי-אורי וכו.

"גדודי פדאיון" מגן רבקה חובשי כובעים סוריים מנהלים קרבות קשים בארגז החול, ילדי הכיתות מנתחים את מהלך הקרבות במדבר, חברי הקבוץ שלא הספיקו לבקר בסיני אחרי מבצע קדש נרשמו לסיבוב הראשון של טיולים עתידיים (מגיע להם!) זרם מכתבי הזדהות מחו"ל לא פסק - להפך, הוא הולך וגובר. אני חושב שכאאי יהיה להוציא את המכתבים האלה בחוברת נפרדת של "חיינו".

החיים נכנסים למטלולס הרגיל, טוב מתקיימות ישיבות המזכירות והבעיות לא חסרות, ברוך השם.

ועדת המשק דנה בסתימת החור בכיס. הגזבר עדיין מגוייס - וכשיחזור לתיקו מזומנות לו הפתעות לרוב.

אולם אלה כבר בעיות קטנות - בעיות של שלום - והן לא יכולות לקלקל לנו את מצב הרוח. אינני יודע מתי חושבת ועדת התרבות לארגן את מסיבת הקבוץ - אני מקווה שבזמן הקרוב. תתכוננו לבוא!

בינתיים הולכת ומסתיימת גם שנת הלימודים וכיד המטורה הטובה עלינו, נזכה לפסטיבל של מטיבות-סיום בכיתות.

זה הכל הפעם.

שלכם

קשר

15 (105)

בחזית-הציון

אני שייך לחיל-הנדסה, בתפקידי לספק דלק לציוד הכבד שלנו. הציוד רובו עובד בקו הראשון. יש לי אפשרות לנטוע בגליל העליון לאורך כל הגבול.

5.6.67 הייתי בגדות, כששמעתי שהמלחמה מתחילה. המתיחות הגיעה לשיא ואמרו לי שעלי להתרחק בהקדם האפשרי מהמקום. נסעתי מגדות לשדה אליעזר דרך ראש פינה. שם היה כבדן נמלים. אפשרי היה להרגיש את המתיחות. בשדה אליעזר השטח פתוח ומעל ראשנו, נמוך מאד, עברו 3 מיגים סוריים, ויכולתי להבחין בבירור את סמני ההכר שלהם. משך כל הנסיעה התותחים הסוריים רעמו מעל ראשנו. אך בקרבתנו היו פגיעות, השדות והחורשות בגליל עלו באש.

ב-9.6 בשעה 10.30 אחרי הפגזת הסוריים החלה ההתקפה שלנו והטנקים שלנו נעו לעבר הגבול. הייתי בערך כ-200 מטר מהגשר שעובר את הירדן. שעה 10.30 התנהלו הקרבות על הרמה הסורית, האוירונים שלנו שולטים באויר ומפציצים את הרמה, הפוצצים זיעזעו את כל האזור.

המשלטים כתל-עזזיאת ואחרים העלו עשן סמיך. בשעה 14.30 החל הרעש להתרחק וכוחותנו חדרו עמוק בשטח האויב. גם בשעה 15.00 יללו עדיין הדי הקרב אך מרחוק. מקום עמדי ראיתי איך מפוצצים את הביצורים שלהם.

ב-16.45 שקט אזורנו. הקרבות התנהלו בתל-חמרה. למחרת היום זעזעו פיצוצים אדירים את כל האזור, היו אלה כוחותנו אשר השמידו את ביצורי האויב. ובאותו הערב היה כל הגליל העליון מואר באור מלא!

יעקי

המחנה יצא לפעולה יום השישי...
 המפקד...
 המפקד...
 המפקד...

רשמים מטיול קצר בגבול הסורי

הננו מביאים בזה את רשמי
הטיול של טילביה השוויצרית; אכן,
כה הרבה רשמים בודאי לא אוספים
בארץ שוויץ תוך טיול קצר!
המערכת

אנו בדרך לטבריה. בנימין, הוא מכרינו הטוב מנהריה, נסע כשד,
וגם "הצטייד" בטרמפיסט-חייל, שנאסף בדרכינו. בפרשת הדרכים צפת-נצרת פגשנו
אורח לא-קרוץ, הוא רוח מזרחית קשה שהעיקה מאד עלינו - על הכביש לטבריה
נקרה בדרכי מקרה, אשר אכזב אותי קשות, והוא ביחד עם החמטין מיררו לי את
היום: בכניסה לכפר ערבי פגשנו קבוצה גבולה של ילדים אשר רדפו על הכביש
כלב גדול ויפה והיו מענים אותו במקלות ואבנים. הכלב בפחדו רץ מצד הכביש
אל צידו - בנימין עצר את המכונית על מנת לבעור בילדים חסרי-לב; ברגע זה
הגיש אוטו ממול והכלב נקלע תחת גלגלי האוטו. הטומה ישבתי במכונית, תוך
התקוממות אילמת - בצירי הכביש עמדו הילדים ו... צחקו! צחקו על שהכלב,
עוזר מפחד, נקלע תחת גלגלי האוטו. -
חשבתו אז, במר ליבי, שלעולם לא אוכל עוד ללחוץ ידו של ערבי... ולמחרת
היום התארחתי אצל ערבי אשר יחד עם משפחתו עסק בחצר ביתו בשתילת עץ-זית
רך - למען שלום ישראל; שתל, השקה אותו ובשקידה רבה אף הקים לשחיל סכך
להגנה ראשונית בפני השמש הלוהטת. - איזו ערבובית-רגשות!
בלילה ישנו באכסנית-נוער שליד טבריה עם קניץ השחר נסענו לדגניה א'; כאן
בפתח של בית-גורדון המשקיף על הרי-גולן, יכולתי להתבונן היטב בנוף; הרי
סוריה נראו שחורים-חרוכים כתוצאה מהאש שהשתוללה שם ושוודאי גם לחכה את מעט
הדגן שצמח שם. ובכן, זאת הרמה, שם היו מחופרים החיילים הסוריים, שם
אבדו חייליה של ישראל. האנשים כאן מטילים ספק אם אמנם יבוא השלום המיוחל -
כנראה בצדק.
והמשכנו - נסענו לאורך הכביש ופגשנו בהרבה, הרבה חיילים על ציודם המלחמתי
והשדות הנמשכים מהכביש והלאה - שרופים. אותות המלחמה.
ופניהם של החיילים: צעירים, צעירים מאד וארשת-פניהם מרצינה; לא, לא ראיתי
בפניהם בטויל של צהלת-נצחון. ודאי שמחים הבריות על הנצחון המופלא, אך
אנשים אלה שקטים ורצינים היו - דגלי-לבותיהם על חצי-תורן.
ובכל מקום פגשנו בהמוני-עם הבודק ובוחן את הרכב-השלל הסורי-ירדני.
התרשמתי עמוקות מהשיריון הישראלי הרב, אותו פגשנו בדרכנו הביתה; בפעם
הראשונה בחיי, ראיתי את לועי התותחים השחורים וידעתי: אכן, מפוייחים הם.
זהו הנשק בו נלחם (רק אתמול-שלשום) אדם נגד אדם, וכפי שאמרתי, מעולם לא
ראיתי נשק זה כך - כי הרי גם אצלנו בשוויצרית ראיתי נשק דומה, אך מעולם
לא העלה הוא בי רגשות כאלה כי אצלנו מצחצח איש הצבא את כפתרי-מעילו למען
יבריקו וכמו כן את אקדחו, כי גם הוא שייך ל... קישוט!
בהרים ראינו מאגר-מים ענקי, שהסורים אמנם הפגיזו אך לא פגעו בו; רגועים
שלויים התבוננו בנו המים החכולים - כמה טוב שכה גרוע הם קלעו!
(המשק בע' 9)

לפני שנה שבה אצלנו
אחנה-סטודנטים מצרפת;
זוכרים?
כאן, נארגה מאחז מהם:

מכתב ידידותי מצרפת

אני מקוה, שהמכתב הזה יגיע לידי אלה להם מיועד הוא.

מרים ואפרים יקרים, ראשית כל בקוה אני שכולם חיים ולא טבלתם מהחזית הסורית. החדשות שהגיעו אלינו היו כה בלתי מדויקות שאין לנו מושג עד היכן הגיעה ההתקפה הסורית, האם בשמרת היתה קיימת טכנת פלישה, או אולי הפגזות? הייתי רוצה להביא לידיעתכם שעל אף עמדת הממשלה הצרפתית כל העם הצרפתי עמד במלוא הזדהות לצד ישראל ויותר משבוע ימים צרפת חיה את שעות-ישראל. באופן מיוחד כל הידידים שלכם מ- Rouen שאיתם יחד הייתי אצלכם - עומדים לצדכם בימים אלה.

במשך כל השנה היתה ישראל והזכרונות ממנה ננשא לשיחותי ומשאלתי היא לחזור אליכם(כמובן לשמרת) לעבוד במשק תקופה יותר ממושכת אם זה אפשרי. במשך כל השנה בצרפת ובאנגליה, בכל מקום שהייתי בו, עמדתי כנציג של ישראל והיום עוד יותר מאשר אי-פעם.

את לא משערת לעצמך עד כמה הביקור בארצכם טבע את חוּתמו על החיים האינטלקטואליים שלנו. אף פעם לא הייתי כל כך מזועזע במשך המלחמה עם אלזיריה, אשר הסתיימה ב-1962. במשך השבוע הנורא הזה חיי היו מחולקים לחצאי שעות כדי לשמוע את כל החדשות האפשריות ברדיו. ישראל היתה קשורה באופן הממשי ביותר לכל מחשבותי. במשך ה-10 החודשים האחרונים בכל זאת לא הרגשתי את הקשר המוחלט הזה כמו בשבוע הזה. בכל מחצית השעה אני צעקתי משמחה, או מפחד - הכל בהתאם לחדשות. בין החדשות, השמיע הפטפון שלי שירי עם עבריים, חדרי היה מלא תמונות ומפות מן הארץ. אך אני התביישתי על הנוחיות והבטחון כאן באנגליה - בו בזמן שאתם עוברים את המלחמה השלישית במשך 20 שנה וחיים תחת הסיוט של טרור ופלישה.

איפה אתם ברגע זה, ידידי היקרים?

האם מאד טבלתם מן האש? האם הרבה חברים מן הקבוץ נקראו לצבא? כתבי לי את שמות החברים שהיו בחזית. האם הם חיים ובריאים? תגיד לי לכולם שזוכרים אותנו שאנחנו תמיד אתכם ואנחנו רוצים להשתתף בשמחתכם וצערכם. כל אחד מרגיש רגשי אשם על מה שקרה עכשיו, כי אנגליה וצרפת שתקו קצת יותר מדי עם מפת המזרח התיכון במשך 30 השנים האחרונות. אנחנו מקוים שישראל תחיה תקופה במלחמה הדיפלומטית ולא תחזיר את הסריטוריה הכבושה בלי בטחון של שלום.

אני יודע שאין לכם זמן, אבל אני מתחנן לכם, כתבו כמה מילים, שאדע שאתם חיים, בבקשה מכם!

אני מאחל שלום ואת שגשוגה של ישראל!

FRED

כאעט ואנ' אתביי

שאינני יהודי!

ממרה זו כתב פטריק או דונובאן - הכתב המיוחד של "אבזרבר" לפני פרוץ המלחמה במזרח התיכון. מי שבילה את המתח של הימים האחרונים בישראל - יכול להסכים לממרה זו. מה שחיינו פה הוא חד פעמי, יוצא דופן. איכשהו אדם הוא גאה להיות בין יהודים במיוחד במצב של מתח קיצוני.

19 שוויצרים ושוויצריות צעירים חיים מזה חודשיים כקבוצה בקבוץ בינוני (כ-300 תושבים) בגליל, 25 ק"מ צפונה לחיפה. מטפלים בנו טוב ויש לנו הרג-שת בית. למרות זאת התרבו בזמן אחרון קולות ששאלו אותנו, בחלקם בטענה - מדוע נשארים אנו בזמנים של חוסר בטחון - מדוע לא חוזרים לשוויצריה. מבלי שיהיה לנו מושג כי ההתקפה המצרית עומדת להפתח, החליט אחד מ-19 חברי הקבוצה - יום לפני ההתקפה, על השארתו במקום. פחות מ-12 שעות לפני פרוץ המלחמה חתם כל אחד כי המשך שהותו בישראל הוא לפי החלטתו האישית ועל אחריותו. ההחלטה לא היתה קלה ולא עברה ללא משברים ולילות בלי שינה, אך למחרת ידענו כי כעת עלינו לעבור את הבלתי ידוע ולהחזיק מעמד, וזה היה יסוד טוב.

יום ב', 5 ביוני בשעה 7.50, היתה האזעקה הראשונה - מפתיעה בשביל כולם, הצופרים בכל הסביבה יללו - האנשים רצו ונשמעו קריאות. מפתיעה היתה התגובה המהירה של הנשים בקבוץ (אם גם בעצבנות והתרגשות), אולם לא שררה בהלה. הגברים עומדים בשניות הראשונות - שואלים ומיעצים. נשים ואמהות פועלות מיד. הדאגה הראשונה היא הילדים, אותם צריך להביא למקלט, בפחות משתי דקות מכניסים 40-50 ילדים למקלט. הגברים הולכים לעמדותיהם - יתר חברי הקבוץ - ואנו השוויצרים נכנסים לתוך השוחות ומצפים במתיחות לאות הרגעה, הצפירה מחמשכת של הצופר.

אמהות מקבלות את ילדיהן היוצאים מן המקלט, מחבקים ומנשקים אותם. במקלט נמצאים עם הילדים רק מספר מחנכות. האמהות נשארות "למעלה". הילדים יוצאים צוהלים. אחד שואל: "האם נגמרה כבר המלחמה?" עוד מחכות אמהות לילדיהן השוהים עדיין במקלט. מדוע לא באים? לא רוצים להפסיק משחק שהתחילו במקלט, בכל אופן טרשים הוא! התנהגות שקטה והמסודרת של הילדים בעת אזעקה. מיד עם גמר האזעקה חוזר כל אחד כמובן מאליו אל עבודתו. החיים אינם נפסקים, הם זורמים קדימה. גם בזמן העבודה מועברות חדשות על מהלכי המלחמה מפה לאוזן ועוברות את הקבוץ כמו שרפה, הטרנזיסטור מלווה אותנו בעבודה בפרדס. כל שעה מושמעו החדשות של "קול ישראל". כך יש כל הזמן ידיעות על הנעשה,

הישראלים אמנם זהירים מאד בהודעות על התקדמותם. ביום ראשון למלחמה שודרה הידיעה הראשונה על מצבו של צה"ל רק בשעה אחת אחרי חצות, מפי שר ההגנה.

בניגוד לזה הודיע דובר מצריים מרדיו קהיר על שריפת בתי הזיקוק ליד חיפה, למרות שהפצצות של 2 מטוסי מיג סוריים החטיאו קצת את המטרה. במקומם פגעו בקבוץ השכן שלנו (במרחק של 7 ק"מ) וגרמו בו נזק קל. במשך כל היום הפיצה התחנה המצרית ידיעות שקר: תל אביב בלהבות, 6 כפרי גבול ישראלים בנבול הסור נכבשו - 1,500 הרוגים בישראל וכד'. באותו זמן משסים נגד ישראל בצורה (לצ'5)